

Осы міндеттердің барлығын абыроймен атқара алу үшін аталмыш ұйымды құру біз үшін аса маңызды болып табылады.

Еуразияшылдық – халықтардың ынтымағы мен бірлігі, жалпы адам мәдениетінің қай жағынан алғанда да тұтастығы һәм Шығыс пен Батыс қуатының бірігуі. Бүгінгі күнде Батыс пен Шығыстың өзара түсіністігі бүкіл әлем үшін маңызды оқиғаға айналғалы отыр. Бұл ретте де еуразияшылдықтың бізге берері де көп, атқарар рөлі де орасан. Бұл дегеніміз, бірінші ретте – ішкі топтасу, ымыраға келіп, бірлікке шақыру. Егер Батыстың ұстанымы: «Сыртқы дүниені таны да, соның негізінде оны қайта өзгерт» болса, Шығыстың ұраны: «Өзіңді өзің таны, сосын барып оны қайта өзгерт». Ал бұл ретте еуразияшылдықтың да өз айтары бар. Оның ұраны: «Ізгілік жасау немесе жақсылыққа, жарастыққа, парасаттылыққа ұмтылу». Һәкім Абайдың сөзімен айтар болсақ, рухани-адамгершілік жағынан жетілген, Шығыстың руханияты мен Батыстың озық технологиясын бойына сіңірген, екеуін біліктілікпен ұштастыра білген «Адам бол!»

Әлім Ә.,
Әл-Фараби ағындағы ҚазҰУ,
журналистика факультеті,
оқытушы

ҚАЗАҚСТАННЫҢ БОЛАШАҒЫ ҚАЗАҚ ТІЛІНДЕ

Білім мен тәрбие тұғыры – тіл. Елбасы Н.Ә. Назарбаев ІІ Азаматтық форумдағы сөзінде: «Қазақ тілі мен мәдениеті – біздің мемлекетшілдігіміздің іргетасы! Сондықтан қазақ тілі мен мәдениетін одан әрі дамыту жұмыстары біздің ынтымақтастығымыздың ең маңызды бағыттары болмақ! Мен сіздерді осыған шақырамын!» деп, еліміздің тұтастығы мемлекеттік тілдің кең өрісті болашағында екенін атап көрсетті. Ол өзінің 2009 жылы 27 желтоқсанда БАҚ өкілдеріне берген сұхбатында да: «Осы тұрғыдан алғанда, мен қазақ халқының ұлттық мүддесін көздеп, осы мәселені алға тартып жүрген азаматтардың сөзін дұрыс емес деп айта алмаймын» деген еді.

Қазір дүние жүзі елдері жаһандану дәуірін бастан кешіріп жатыр. Біз де әлемдік өркениеттің заманауи жетістіктерін өзімізге қабылдай отырып, әлемдік даму жолына түсуге ұмытылыс жасап, әлеуметтік-экономикалық жағдайымызды біршама жақсартуға қолжеткіздік. Сөйтіп, дамудың жаңа кезеңіне қадам бастық.

Дегенмен солармен қатар ұлттық рухани құндылықтарымызды да қадірлеп, бағалай алуымыз қажет. Әсіресе бүкіл ұлттық құндылықтарымыздың ең маңыздысы болып, қазақстандық қоғамды отансүйгіштік рухта ұйытуға тиісті қазақ тілінің мәртебесін көтеру – бүгінгі күнде аса маңызды мәселе.

Білім мен тәрбиені мемлекеттік тіл арқылы беру үлкен мүмкіндіктерге жол ашады. Оны жан-жақты дамытпайынша, қазақстандық жас ұрпақты өз Отанын қадірлеп-қастерлеп сүйетін парасатты азамат етіп шығару – қиын шаруа. Сондықтан да еліміздің мемлекеттік тіл мәртебесін иеленіп отырған қазақ тілінде жас ұрпақты оқытып-үйрету мәселесі қашанда басты назарда болуға тиіс.

Отансүйгіштік сана-сезім – ұлттық құндылықтарға жатады. Қазақстандық азаматтардың өз еліне деген ыстық сүйіспеншілігін ояту – ұлттық қауіпсіздікті сақтаудың негізгі элементерінің бірі. Отаншылдық сана – сезім қандай да бір елдің азаматы болсын, негізінен, сол елдің мемлекеттік тілі арқылы қалыптасады. Сол себептен де елімізде мекен етіп, өмір сүріп жатқан қазақстандық әрбір азамат, өзінің қай ұлт өкілі екеніне қарамастан, мемлекеттік тілді меңгеруге міндетті. Әлемде біз сияқты бірнеше ұлт өкіл-дерінен тұратын елдер жеткілікті. Бірақ ол елдерде мемлекеттік тілді білмесең, жұмыс істей де, өмір сүре де алмайсың.

«Тіл – тарихи категория. Ол өзінің ішкі даму заңдылығы бойынша өрбиді, дамиды, жетіледі. Ешқандай саяси әлеуметтік формацияның ықпалына бағынбайды, бірақ әрбір заман-дәуірде өз халқының өмірімен бірге өседі, онымен бірге қайнасып, бірге күн кешеді. Ел басынан өткен өзгерістер таңба басқандай болып жазылып қалады. Тіл – халықтың тарихы, тілдің анасы» (Исаева Ж. Әдеби тілдің нормасынан ауытқыған сөздердің тарихи-лингвистикалық аспектісі. – Ал.: Арыс, 2004 жыл, 5-бет) деген пікірдің алғашқы екі жолымен санассақ та, тілдің ішкі даму заңымен қатар, сыртқы сан алуан себептердің де тілге тигізер әсерін жоққа шығаруға болмайды. Түрлі сыртқы себептердің ықпалынан ұзақ уақыт өте келе, кез келген тіл өзгеріске ұшырайды. Сондай-ақ туысқан тілдердің өзара жақындығы да мүлдем байқалмайтындай дәрежеге жетіп, бір-бірінен біртіндеп алшақтайды. Оған сонау ықылым заманда бір негізден тараған деп топшыланып жүрген қазақ тілі мен моңғол немесе қазақ тілі мен қалмақ тіліндегі ұқсас келетін жақтар мен мүлдем үйлеспейтін тұстарды дәлел ретінде айтуға болады. «Қазақ тілі мен моңғол тіліндегі негізгі сөздік қордың жиырма процентке жуығы к(қ) фонемаларынан басталған сөздер және бұл дыбыстан басталған сөздердің түбір сөздері дыбыстық құрылымы жағынан және мағынасы